

VARLIK BARIŞI VE VERGİ KANUNLARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLERİN YER ALDIĞI 7417 SAYILI KANUN YAYIMLANDI

1/7/2022 tarihli ve 7417 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 5/7/2022 tarihli ve 31887 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

Kanun, yeni Varlık Barışı düzenlemesi ile birlikte bazı vergi kanunlarında değişiklik yapan hükümler içermektedir.

A) VARLIK BARIŞI

1- Varlık barışı nedir?

Bu Kanunda yer alan şekliyle **Varlık Barışı**, işletmelerin yurtdışında bulunan varlıklarının Türkiye'ye getirilerek/vergisi ödenerek, yurtiçi varlıkların ise vergisi ödenerek işletme kayıtlarına alınmasıdır. Bildirilen veya beyan edilen varlıkların değeri üzerinden belirli oranlarda vergi ödenerek karşılığında bu tutarla sınırlı olarak vergi incelemesine tabi olunmama veya bildirilen tutarların inceleme sonucu ortaya çıkan matrah farklarından mahsup edilmesi avantajı elde edilmektedir.

2- Varlık Barışının kapsamı nedir?

Gerçek veya tüzel kişilerce, yurt dışında bulunan; para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları 31/3/2023 tarihine kadar banka veya aracı kurumlara bildirilir.

Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlar, 31/3/2023 tarihine kadar vergi dairelerine beyan edilir.

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmayanlar, beyan dışındaki diğer şartlar aranmaksızın madde hükümlerinden yararlanabilirler, bunlar tarafından taşınmaz dışındaki varlıkların en geç beyan tarihi itibarıyla banka veya aracı kurumlara yatırılmak suretiyle tevsik edilmesi zorunludur.

Paradan kasit Türk Lirası, dövizden kasit ise yabancı paralardır. Menkul kıymetler; pay senetleri, tahvil, bono, eurobond, yatırım fonu katılma payları gibi enstrümanlardır. Taşınmazlar; arazi, kat mülkiyeti kütüğüne kayıtlı bağımsız bölümler ve tapu siciline ayrı sayfaya kaydedilen bağımsız ve sürekli haklardır.

3- Bildirim/beyan nereye hangi tarihte yapılır?

Yurtdışı varlıkların bildirimini banka veya aracı kuruma yapılır. Vergi dairesine herhangi bir beyan/bildirim yapılmasına gerek yoktur.

Yurtiçi varlıkların beyanı ise vergi dairesine yapılır.

Bildirim/beyan en son **31/3/2023 tarihine kadar** yapılmalıdır. Kanunda Cumhurbaşkanına bu tarihi uzatma yetkisi verilmemiştir.

4- Yurtdışından kullanılan krediler varlık barışından yararlanır mı?

Yurtdışında bulunan bildirim konu varlıklar, yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan ve 5/7/2022 itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan kredilerin en geç 31/3/2023 tarihine kadar kapatılmasında kullanılabilir. Bu takdirde, defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla, borcun ödenmesinde kullanılan varlıklar için Türkiye'ye getirilme şartı aranmaz.

5- Defterde kayıtlı sermaye avansları karşılanabilir mi?

5/7/2022 itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan sermaye avanslarının, yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce Türkiye'ye getirilmek suretiyle karşılanmış olması hâlinde, söz konusu avansların en geç 31/3/2023 tarihine kadar defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla madde hükümlerinden yararlanır.

6- Taşınmazların devrinde vergi doğar mı?

Beyan edilerek işletme kayıtlarına alınacak taşınmazların işletmeye devrine ilişkin tapuda yapılacak işlemlerden, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu uyarınca harç alınmaz.

Taşınmazların işletmeye devri 193 sayılı Kanunun mükerrer 80 inci maddesi uygulamasında elden çıkarma sayılmaz. Bu nedenle bu devir nedeniyle gerçek kişilerde değer artışı kazancı doğmaz.

7- Beyan edilen taşınmazlara amortisman ayrılır mı?

Beyana konu edilen varlıklarla ilgili olarak 213 sayılı Kanunun amortismanlara ilişkin hükümleri uygulanmaz.

8- Bildirilen/beyan edilen varlıklarla ilgili vergi ödenecek mi?

Yurtdışı varlıklarla ilgili banka ve aracı kurumlar, kendilerine bildirilen varlıklara ilişkin olarak bildirim sahibinden bildirilen varlıkların değeri üzerinden;

- 30/9/2022 tarihine kadar yapılan bildirimler için %1,

- 1/10/2022 tarihi ile 31/12/2022 tarihi (bu tarih dahil) arasında yapılan bildirimler için %2,

- 31/3/2023 tarihine kadar yapılan bildirimler için %3 oranında peşin olarak tahsil ettikleri vergiyi, bildirim izleyen ayın on beşinci günü akşamına kadar vergi sorumlusu sıfatıyla bir beyanname ile bağlı bulunduğu vergi dairesine beyan eder ve aynı sürede öderler.

Öte yandan bildirim tarihi 30/9/2022 tarihi olmasına rağmen paranın bildirim tarihinden itibaren 3 ay içerisinde daha sonraki bir tarihte banka hesabına gelmesi halinde de %1 verginin hesaplanması gerektiğini düşünmekteyiz.

Yurtdışı varlıklarla ilgili vergi dairelerine beyan edilen varlıkların değeri üzerinden %3 oranında vergi tarh edilir ve bu vergi, tarhiyatın yapıldığı ayı izleyen ayın sonuna kadar ödenir.

9- Ödenen vergilerin durumu nedir?

Ödenen vergiler, hiçbir suretle gider yazılamaz ve başka bir vergiden mahsup edilemez.

Yurtdışıyla ilgili bildirilen varlıkların, Türkiye'deki banka ya da aracı kurumlarda açılan hesaplara transfer edildiği veya yurt dışından getirilerek bu hesaplara yatırıldığı tarihten itibaren en az bir yıl süreyle tutulması

halinde vergi oranı %0 olarak uygulanır. Bu takdirde, daha önce ödenen vergi bildirim sahibinin ilgili vergi dairesine başvurusu üzerine iade edilir.

Yurtiçi varlıklarla ilgili iade alınamaz.

10- Bildirilen/beyan edilen varlıkların elden çıkarılmasında oluşan zararın durumu nedir?

Bu varlıkların elden çıkarılmasından doğan zararlar, gelir veya kurumlar vergisi uygulaması bakımından gider veya indirim olarak kabul edilmez.

11- Bildirilen/beyan edilen varlıklara ilişkin vergi incelemesi yapılabilir mi?

Bildirilen/beyan edilen varlıklara isabet eden tutarlara ilişkin hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmaz.

Diğer nedenlerle başlayan vergi incelemeleri ile takdir komisyonu kararları sonucu bulunan matrah farkının madde kapsamında bildirilen/beyan edilen varlıklar nedeniyle ortaya çıktığının tespiti ve bildirilen/beyan edilen varlık tutarının, bulunan matrah farkına eşit ya da fazla olması durumunda matrah farkına ilişkin tarhiyat yapılmaz.

Bulunan matrah farkının, bildirilen/beyan edilen varlıklar nedeniyle ortaya çıktığının tespitine rağmen söz konusu varlık tutarlarından büyük olması durumunda sadece aradaki fark tutar üzerinden vergi tarhiyatı yapılır. Vergi incelemesi veya takdir komisyonu kararları sonucunda bildirim/beyana konu edilen varlıklar dışındaki nedenlerle matrah farkı tespit edilmesi durumunda, madde kapsamında bildirilen tutarlar, bulunan matrah farkından mahsup edilmeksizin tarhiyat yapılır.

12- Bildirim/beyan şartları ihlal edilirse ne olur?

Bildirilen varlıkların, bildirim yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde Türkiye'ye getirilmemesi veya Türkiye'deki banka ya da aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmemesi,

Bildirilen/beyan edilen varlıkların:

- Bildirilen/beyan edilen tutarlara ilişkin tarh edilen vergilerin süresinde ödenmemesi

- Maddede yer alan diğer şartların yerine getirilmemesi hallerinde

vergi incelemesi süreçlerine ilişkin getirilen avantajlardan (incelenmeme veya mahsup) yararlanılamaz.

Ayrıca madde hükmüne göre tahakkuk eden verginin vadesinde ödenmemesi vergi aslının gecikme zammı ile birlikte 6183 sayılı Kanun uyarınca takip ve tahsiline engel teşkil etmeyecek, tahsil edilmiş vergiler red ve iade edilmeyecektir.

Tüm bu nedenlerden dolayı bildirilen/beyan edilen varlıklarla ilgili ödeme yükümlülüğü büyük önem arz etmektedir. Ödemeye ilgili problem yaşayabilecek işletmeler maddeden yararlanmamayı tercih edebilir.

13- İnceleme başladıktan sonra getirilen varlıklar koruma sağlar mı?

Hayır sağlamaz. Vergi incelemesine başlanılan veya takdir komisyonuna sevk edilen tarihten sonra madde kapsamında yapılan bildirimler/beyanlar dolayısıyla söz konusu inceleme veya takdir komisyonu kararları sonucunda yapılacak tarhiyatlar için mahsup imkânı yoktur.

14- Düzeltme bildirim/beyanı verilebilir mi?

Bildirim/beyan süresi sona erdikten sonra bildirimle ilişkin düzeltme yapılamaz. Başka bir deyişle bildirim/beyan süresi içerisinde yapılacak düzeltmeler kabul edilir.

15- Bildirimler/beyanlar deftere kaydedilecek mi?

Bildirilen/beyan edilen varlıklar 213 sayılı Kanun uyarınca defter tutanlar tarafından bildirim/beyan tarihi itibarıyla kanuni defterlere kaydedilir. Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler, bu madde hükümleri uyarınca kanuni defterlerine kaydettikleri kıymetler için pasifte özel fon hesabı açarlar. Bu fon hesabı bildirim veya beyan tarihinden itibaren iki yıl geçmedikçe işletmeden çekilemez, sermayeye ilave dışında başka bir amaçla kullanılamaz, işletmenin tasfiye edilmesi halinde ise vergilendirilmez.

Bu varlıklar dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaz ve bildirim/beyan tarihinden itibaren iki yıl geçmesi koşuluyla vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabılır kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilebilir.

B) DİĞER VERGİSEL DÜZENLEMELER

1- Kefalet senetleri teminat olarak kabul edilmiştir.

6183 sayılı Kanununun 10.maddesinde yer alan teminat olarak kabul edilebilecek kıymetler arasına sigorta şirketleri tarafından verilen süresiz ve şartsız kefalet senetleri de eklenmiştir. Ayrıca menkul malların satışında teminat olarak bu kefalet senetleri kabul edilebilecektir.

2- Bazı özel usulsüzlük cezaları artırılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 353.maddesinin 1 ve 2.fıkralarında yer alan fatura, serbest meslek makbuzu, sevk irsaliyesi gibi bazı belgelerin düzenlenmemesi, alınmaması, bulundurulmamasıyla ve diğer fiillerle ilgili cezalar artırılmıştır. Cezaların üst sınırı da yükseltilmiştir. Örneğin bir takvim yılı içinde fatura nedeniyle kesilecek özel usulsüzlük cezası üst sınırı 250.000 TL'den 500.000 TL'ye yükseltilmiştir.

213 sayılı Kanununun mükerrer 355.maddesinde yer alan cezalar artırılmış, gerçek faydalanıcı bildirimleriyle ilgili yetki alınarak yeni ceza getirilmiştir.

3- Nakdi sermaye artırımına ilişkin sınırlama getirilmiştir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10. maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde hükümlerinde değişiklikler yapılmıştır. Daha önce sermaye azaltılmadığı müddetçe her sene ayrı ayrı yararlanan nakdi sermaye artırımını indirim, 5 dönemle sınırlandırılmıştır.

Buna göre indirimden, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap dönemi ile bu dönemi izleyen dört hesap dönemi için ayrı ayrı yararlanılır. Bu dönemlerde sermaye azaltımı yapılması hâlinde ise azaltılan sermaye tutarı indirim hesaplamasında dikkate alınmayacaktır.

Öte yandan Kanunun yayımı tarihinden önce sermaye artırımını yapan veya ilk defa kurulan şirketler için bu indirim 2022 yılı hesap dönemi dahil olmak üzere 5 hesap dönemi için uygulanır.

4- Elektrik motorlu araçlarda ÖTV düzenlemesi yapılmıştır.

Sadece elektrik motorlu olan binek otomobiller için özel tüketim vergisi oranlarına ilişkin matrahlar belirlenmiş ve ÖTV oranlarında değişiklik yapılmıştır.

Buna göre, motor gücü 160 kW'ı ve 700.000 TL'yi aşmayan elektrik motorlu 87.03 G.T.İ.P numarasındaki araçlarda ÖTV oranı %10, bu tutarı aşanlarda ise %40 olarak belirlenmiştir.

Değişiklik öncesinde motor gücü 85 kW'ı geçmeyen elektrikli otomobillerden yüzde 10 oranında ÖTV alınıyordu.

Ayrıca yeni düzenlemeyle birlikte, elektrikli araçlara da matrah limitleri getirilmiştir.

5- Defter ve belgelerin zayi olması durumunda dava açma süresi uzatılmıştır.

Tacirlerin saklamakla yükümlü olduğu defter ve belgelerin yangın, su baskını veya yer sarsıntısı gibi afet veya hırsızlık sebebiyle zayi olması durumunda bu durumu öğrenme tarihinden itibaren 30 gün içinde dava açabilmeleri sağlanmıştır. Önceden bu süre 15 gündü.

Saygılarımızla

VİZYON GRUBU

EK:
-7417 sayılı Kanun